

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Георги Стефанов Иванов, преподавател в катедра „Частноправни науки“ при Юридически факултет на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“.

Относно: материалите, предоставени за участие в конкурс за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.6. „Право“ (гражданско и семейно право – търговско право)“.

Основание за представяне на Рецензията:

Участие в състава на научно жури за оценяване на дисертационен труд съгласно Заповед № РД-38-357 от 09.07.2014 г. на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“.

Автор на дисертационния труд: Васил Тодоров Тодоров.

Тема на дисертационния труд: „ Концентрация между предприятия чрез придобиване на контрол“.

I. Кратки биографични данни за докторанта.

Васил Тодоров завършва специалност „Право“ в СУ „Св. Климент Охридски“. Избран е за председател на Съвета на директорите на „ Стор Бейз“ АД и „ Викторс“ АД. Той е главен секретар и член на Управителния съвет на БТПП. Основната му сфера на дейност е участие в управлението на административната дейност и стопанисване и управление на недвижими имоти.

Васил Тодоров е задочен докторант към катедра „Гражданскоправни науки“ при ЮФ на СУ. По предложение на катедрата и с Решение на ЮФ от 10.06.2014 г. (Протокол № 9) е насочен към публична защита на дисертационен труд.

II. Общо описание на представените материали.

Докторантът участва в конкурса с дисертационен труд и три публикации по него, които съставляват статии, публикувани в две специализирани правни списания – „Търговско право” и „Търговско и конкурентно право”.

III. Общо описание на дисертационния труд.

Дисертационният труд е в обем от 231 с. Направени са около 500 бележки под линия. Библиографията включва 122 заглавия на български, руски и английски език. Дисертационният труд се състои от съдържание, въведение, четири глави и заключение.

Темата на дисертационния труд е актуална от теоретичен и практически аспект. Той е първото цялостно изследване на една от формите на концентрация между предприятия – чрез придобиване на контрол според българското и европейското конкурентно законодателство.

Дисертационният труд има интердисциплинарен характер. Той разглежда основните категории „концентрация” и „контрол” не само от юридически, но и от икономически и управленски аспект. Анализирани са както материалноправният режим в посочената област, така и административното производство по издаване на разрешения за придобиване на контрол върху предприятия от КЗК.

На докторанта може да се даде висока оценка за осведоменост по разглежданата проблематика. Взети са предвид основните съчинения в нашата доктрина, както и чуждестранни литературни източници (предимно американски). Анализирани са европейското законодателство, като са коментирани и редица решения на КЗК, ВАС, ЕК и Съда на ЕС.

IV. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати.

В резултат на използваните от докторанта методи на научно изследване (исторически, нормативен, дедуктивен, сравнителноправен) е изяснено съдържанието и същността на

контрола като възможност за упражняване на т. нар. „решаващо влияние” и е направено отграничение от останалите два вида концентрация – чрез сливане и вливане и чрез създаване на съвместно предприятие. Критично са анализирани редица нормативни разрешения и дефиниции на ЗЗК и са направени предложения *de lege ferenda*, които са успешно аргументирани.

Това дава основание да се заключи, че поставената в дисертационния труд цел на изследването е постигната, а следващите от нея задачи са изпълнени.

V. Оценка на научните и научно-приложни приноси.

Посочените в Автореферата научни новости (приноси) са формулирани коректно и съответстват на действителните качества на дисертационния труд.

По-конкретно като такива могат да се посочат:

- изводите на автора относно съответствието на уредбата на придобиването на контрол според ЗЗК с тази на Регламент 139/2004;
- класифицирането на видовете контрол (едноличен и съвместен, пряк и косвен), както и изясняване на проявите им форми;
- въвеждането на критерия „наличие или липса на прекратяване и (или) създаване на ново предприятие”, както и изводите на автора за квалифициране като сливане по смисъла на Регламент 139/2004 на фактически обединения, при които участниците не се прекратяват като икономически единици и формално запазват своята юридическа самостоятелност;
- подкрепа заслужава и критичният анализ на дефиницията на чл. 22, ал. 1, т. 2 ЗЗК за наличието на концентрация чрез придобиване на контрол, както и направеното конкретно предложение за изменение на разпоредбата;

- интерес съставлява и предложението на автора за създаване в законодателството на единно понятие за контрол, въпреки че отделните закони имат специфични цели, което дава отражение при нормативната уредба на контрола;
- подкрепа заслужава и направеното предложение за определяне в ЗЗК на заинтересованото лице в съответствие с формулировката на чл. 15, ал. 1 АПК;
- достойнство на рецензирания труд е и анализът на законовия режим на разрешенията на концентрациите от КЗК, както и направените предложения в тази област (за мълчаливото съгласие, съкращаване на сроковете за проучване и др.).

VI. Оценка на публикациите по темата.

Както се отбеляза, представените публикации са три. В тях е представена част от дисертационния труд (понятието и видовете контрол, златната акция и търговото предложение), което е основание за даване на добра оценка на степента на разпространение на получените научни и научно-приложими резултати в литературата. В съдържателно отношение обаче в дисертационния труд има и други части, които би следвало да намерят своето място в периодичния печат.

VII. Критични бележки, препоръки и въпроси.

По отношение на дисертационния труд могат да се направят някои критични бележки, а към автора да се отправят определени препоръки и зададат въпроси.

При разглеждане на изключенията, при които придобиването на контрол не съставлява концентрация съгласно чл. 23, т. 2 ЗЗК (съответно чл. 3, пар. 5, б. „б” от Регламент 139/2004) се приема, че предприятията дефинитивно са прекратили своята дейност (с. 41 от дисертационния труд). Това се отнася за предприятия в

ликвидация, които преустановяват извършването на нормална (обичайна) стопанска дейност, като по правило ликвидаторът може да сключва само довършителни и осребрителни сделки. Предприятията в несъстоятелност обаче могат да продължат своята стопанска дейност под надзора на синдика или чрез синдика (при десезиране). По тази причина новите кредитори са привилегирани съгласно чл. 722, ал. 1, т. 7 ТЗ.

Авторът като че ли отъждествява неперсонифицираните образувания по смисъла на § 1, т. 7 от Допълнителните разпоредби на ЗЗК с гражданско дружество по ЗЗД (с. 74 от дисертационния труд), както бе по отменения ЗЗК. Понастоящем неперсонифицирани субекти на конкурентни отношения могат да бъдат и редица други образувания, които нямат гражданска и търговска правосубектност (напр. холдинг, дружество със съучастие, консорциум под формата на неправосубектно сдружение, клон, общинско предприятие, поделение по смисъла на § 1, т. 1 от Допълнителните разпоредби на КТ).

В дисертационния труд се поддържа, че ЮЛ не притежават лични неприхвърлими права, като всички елементи от тяхното имущество (предприятие по чл. 15, ал. 1 ТЗ) могат да бъдат предмет на прехвърлителни сделки. Това отнася ли се за правото на фирма и фактическите отношения (без прехвърляне на предприятието), вещното право на ползване, участието в персонално търговско дружество (СД и КД) и др. ?

В дисертационния труд не са разгледани препращащите норми на чл. 57 а, ал. 1 ЗДС и чл. 51 а, ал. 1 ЗОС, според които държавата, държавните предприятия, общините и търговските дружества с повече от 50 на сто държавно или общинско участие в капитала имат т. нар. „блокираща квота” по чл. 52, ал. 2 ЗПЧП при участието им в търговски дружества. Не придобиват ли тези субекти контрол (решаващо влияние) само поради своя статус и не

се ли нарушава с това принципа на равнопоставеност, многократно аргументиран в решения на Конституционния съд, когато държавата или община упражнява частна държавна или общинска собственост, както и при упражняване на правото на стопанско сдружаване от държавни предприятия и търговски дружества с държавно или общинско участие в капитала?

VIII. Заключение.

Въпреки горепосочените бележки може да се заключи, че дисертационният труд „ Концентрация на предприятия чрез придобиване на контрол” отговаря на всички формални и съдържателни изисквания на ЗРАСРБ и Правилника за неговото прилагане, тъй като съдържа научни и научно-приложни резултати, които съставляват принос в търговскоправната наука в областта на конкурентното право. Дисертационният труд категорично показва, че докторантът има необходимите теоретични знания по специалността и изявени способности за самостоятелни научни изследвания.

На това основание давам положителна оценка на дисертационния труд „ Концентрация на предприятия чрез придобиване на контрол” и предлагам на научното жури да даде на Васил Тодоров Тодоров – задочен докторант към катедра „Гражданскоправни науки” при ЮФ на СУ „Св. Климент Охридски” образователната и научна степен „доктор” по „Гражданско и семейно право” в професионално направление 3.6. „Право”.

3.08.2014 г.

Рецензент:

(проф. д-р Георги Стефанов)